

51

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 8/к.г. 6/97г.
Дата 24. VII 1997г.

ДО
Г-Н АСЕН МАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1-ка Сед. Асена Манова
21. VII 97г.

Уважаеми г-н Манов,

В отговор на Ваше писмо No 8 /к.г. 6/97 от 30.06.1997 г., представяме своето становище относно искането на главния прокурор на Република България за обявяване противоконституционността на разпоредбата на чл. 50, ал. 1 и 2 от Закона за изменение на Закона за пенсиите (ДВ, бр. 49/17 юни 1994 г.).

1. Съгласно чл. 51 ал. 1 от Конституцията на Република България, "гражданите имат право на общественно осигуряване и социално подпомагане". Чл. 50 ал. 1 и 2 ЗП не отнемат правото на пенсия, а ограничава получавания размер. Затова считаме, че е неоснователно да се пледира за противоконституционност на чл. 50 ал. 1 и 2 ЗП на основание чл. 51 ал. 1 от Конституцията на Република България.

2. Съгласно чл. 57 ал. 2 от Конституцията на Република България:

"Не се допуска злоупотреба с права, както и тяхното упражняване, ако то накърнява права или законни интереси на други."

Неограниченото упражняване правото на труд от страна на пенсионер накърнява упражняването на правото на труд от непенсионер, поради възможността за дискриминация по възраст при наемане на работа. Работещият пенсионер, който има възможност да получава наред с трудовите си доходи и своята пенсия, е много по-евтина работна ръка. Това смъква цената на труда и по отношение на непенсионерите. Така се стига до ситуация, при която за еднакъв труд, се получава различно възнаграждение само поради критерия възраст и лично положение /статут - пенсионер/: в първия случай пенсия и трудов доход, а във втория случай - само от трудов доход. Недопустимо е узаконяването с нормативен акт на дискриминация по възраст по отношение търсенето на работна сила. Още повече, че

ощетеният непенсионер финансира пенсията на пенсионера с начислявания върху трудовия му доход ДОО.

В този смисъл чл. 50, ал. 1 и 2 ЗП е в пълно съответствие с равенството на българските граждани пред закона и недопускането на "никакви ограничения на правата, ... основани на ... лично положение ...". Самият факт, че едно лице е пенсионер */лично положение/* не му дава правото да ограничава упражняването на правото на труд от непенсионер.

В този смисъл е и Конвенция No 35 на МОТ относно осигуровката за старост е ратифицирана от България с Указ на Президиума на Великото Народно събрание от 31 август 1949 г. (ДВ, бр. 207 от 1949 г.). Ратификацията е официално регистрирана в международното бюро на труда на 29 декември 1949 г. В сила за България от 29 декември 1950 г.

В чл. 8, т. 2, б. "а" на Конвенция No 35 е записано следното:

„Пенсията може да бъде изцяло или частично спряна, докато заинтересуваният заема длъжност, за която е задължително осигурен“.

Пенсията е доход, който се получава след приключване на активната трудова дейност, което по ЗП се свързва с навършването на определена възраст и достигането на необходимия трудов стаж. Изцялото или частично спиране на пенсията на човек, който реализира трудови доходи не отнема правото му на труд, а е икономически механизъм за ненакърняване на правото на труд на дзруги лица - непенсионерите.

С чл. 50 ал. 1 и 2 от Закона за изменение на Закона за пенсиите се постига точно това: не се отнема правото на пенсия, а се ограничава нейния размер в зависимост от месечния доход от трудова дейност.

Интересен факт в това отношение е решението на Върховния Съд на САЩ в делото "Fleming vs Nestor" 1960 г., според което работниците нямат натрупани имуществени права, свързани със социалното осигуряване. Те не могат да претендират за обратно получаване на своите вноски нито на очакваните пенсии /CATO Institute brochure, Washington/.

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР:**

/ВЕНЕЛИН РАКОВСКИ

